

Memo nader onderzoek Kleine marterachtigen

Stokhasseltlaan 38, Tilburg

In het kader van zorgvuldig handelen onder de Omgevingswet.

Van : E. Kanters (Vebego Groen)
Aan : K. Hiemstra (Gemeente Tilburg)
Datum : Februari 2024
Betreft : Memo nader onderzoek kleine marterachtigen Stokhasseltlaan 38, Tilburg

Nader onderzoek kleine marterachtigen

Aanleiding

Gemeente Tilburg is voornemens om op het adres Stokhasseltlaan 38 prikkelarme woningen te realiseren. Voorlopend op de sloop is Vebego Groen gevraagd om nader onderzoek te verrichten naar beschermde faunasoorten in en rondom het toekomstig plangebied. Nader onderzoek naar kleine marterachtigen maakt onderdeel uit van het totale onderzoek wat deels in 2023 is uitgevoerd en wordt in onderhavige memo beschreven.

Rapportage

Onderhavige memo is een aanvulling op het bestaand nader onderzoek beschermde soorten, uitgevoerd door Vebego Groen, d.d. 31 oktober 2023 (Vebego Groen, oktober 2023).

Steenmarter, Das

Er heeft zowel inpandig als uitpandig separaat een onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van steenmarter (Vebego Groen, december 2023). De aanwezigheid van een verblijfplaats van de steenmarter kon inpandig en uitpandig worden uitgesloten. Daarnaast heeft er onderzoek plaatsgevonden naar de das. Bekend is dat er een dassenburcht ten noorden van de paardenweide aanwezig is. Onderhavig onderzoek richt zich enkel op kleine marterachtigen.

Methode

Voor het nader onderzoek naar kleine marterachtigen is gebruik gemaakt van de Handreiking Kleine marterachtigen Noord-Brabant (Bouwens & Werkgroep kleine marterachtigen, 2017).

Habitatsgeschiktheidonderzoek

Op basis van het verkennend veldonderzoek, uitgevoerd door ecologen van Vebego Groen, d.d. 26 mei 2023 (Vebego Groen, mei 2023) konden kleine marterachtigen (wezel, hermelijn en bunzing) niet

worden uitgesloten. Mogelijk maakt het plangebied onderdeel uit van het leefgebied van minstens één van de drie soorten.

Elementen als dichte struwelen, bosjes, lijnvormige kleinschalige landschappelijke elementen, slootjes, rommelhoekjes en grasvegetatie zijn aanwezig binnen en aangrenzend aan het plangebied. De aanwezigheid van boommarter kan worden uitgesloten gezien het ontbreken aan dikke bomen met holtes, oudere bossen en rustige locaties binnen en aangrenzend aan het plangebied.

Op basis van het toekomstig plangebied en de geschikte habitatselementen in het gebied is gekozen voor twee locaties waar verkennend veldonderzoek zal plaatsvinden. Van de noordelijke houtwal hoeft alleen het zuidelijke gedeelte onderzocht te worden, omdat de binnenruimte en de toekomstige woonruimte al vrij snel na de bebouwing ophoudt. Zie hiervoor onderstaand figuur 1.

Figuur 1 Luchtfoto plangebied, in rood de gebieden voor verkennend veldonderzoek.

Verkennend veldonderzoek

Vanwege de hoge en dichte vegetatie is er niet gekozen voor een losse cameraval, dit vanwege de kans op vele foutieve waarnemingen. Om die reden is gekozen voor één Struikrover® met lokmiddel (sardientjes in blik) en de inzet van één 'Mostela-kast'. Zoals onderstaand figuur 2 laat zien is de inzet van een cameraval gunstig voor bunzing en de inzet van een marterbox ofwel 'Mostela-kast' gunstig voor wezel. Enkel voor hermelijn is nog niet duidelijk of de marterbox zinvol is.

Het gebruik van sporenbuis is niet toegepast vanwege de hoog benodigde inzet in vergelijking met de andere methodieken die worden toegepast in dit onderzoek (Mostela en Struikrover). In plaats daarvan is de inzet van cameraonderzoek hierop aangepast, zodat de onderzoeksinspanning conform de handreiking is ingezet. De methodiek 'nestkast' is niet toegepast omdat hierbij een nieuwe (potentiële) verblijfplaats voor genoemde soorten wordt gecreëerd. Het verwijderen van de nestkast

na afloop van het onderzoek zou daarbij kunnen betekenen dat een verblijfplaats wordt verwijderd en dat is niet wenselijk.

	Bunzing	Hermelijn	Wezel
Cameraval	+	-	-
Marterbox	-	?	+
Sporenbus	-	+	+
Nestkast	?	+	+

Tabel 1: Geschiktheid van inventarisatiemethoden voor de verschillende soorten kleine marterachtigen.

Figuur 2 Geschiktheid inventarisaties methodes, bron: Handreiking kleine marterachtigen, 2017

Onderzoeksmaterialen

Mostela-kast

De Mostela-kast is een houtenkist met een cameraval en Pvc-buis van Ø10cm. Door het natuurlijke 'nieuwsgierige' gedrag van kleine marterachtigen zullen zij, met name wezel en hermelijn, de kast in kruipen. Op het moment dat een dier de kast in kruipt en voor de lens komt wordt er een foto gemaakt. Het gebruik van een lokmiddel is geen noodzaak. De Mostela-kast wordt verdekt, onder een laag takken en bladeren opgesteld met de pvc-buis gericht op een looproute.

Struikrover® met lokmiddel

De struikrover® is een speciaal ontworpen buis met een plank er aan vastgemaakt. In de buis staat de wildcamera die bij iedere beweging een foto maakt. Aan het einde van de plank is een uitsparing gemaakt om een lokmiddel, vaak een blik sardientjes te plaatsen. Het blik sardientjes wordt aan de onderkant beperkt open gemaakt zodat de geur wel verspreid maar het blikje niet wordt gepreedeerd of dat de vloeistof er uitloopt. De geur trekt faunasoorten aan waardoor de kans op een waarneming van een te onderzoeken soort, in dit geval kleine marterachtigen, groter is.

Figuur 3 & 4: Struikrover® voor woning, Mostela kast onder takkenhoop in zuidelijke helft van houtwal

Periode

De wildcamera's zijn in de periode november – februari geplaatst. Dit is buiten de actieve periode van kleine marterachtigen, die loopt van maart t/m augustus. Om die reden dienen de wildcamera's voor een minimale periode van 12 weken te worden ingezet (Bouwens & Werkgroep kleine marterachtigen, 2017). Tijdens deze periode worden de eenheden bij voorkeur niet beroerd om verstoring te voorkomen.

Afwijking

Op 21 december 2023 is de struikrover® met lokmiddel verplaatst van de voortuin bij de woning naar de zuidzijde van de noordelijke houtwal. Dit, omdat onvoorzien door een derde partij de voortuin van de woning is geklepeld. Dit heeft op 23 november 2023 plaatsgevonden maar is pas later opgemerkt.

In samenspraak met de gemeente Tilburg is besloten om de struikrover te verplaatsen aangezien de voortuin van de woning niet meer geschikt is voor kleine marterachtigen.

De struikrover heeft tijdens de klepelwerkzaamheden constante opnames gemaakt en is, met uitzondering van 21 december, niet meer verplaatst.

De wildcamera's hebben voor een periode van 12 weken (= 84 dagen) geïnventariseerd.

Resultaten

Kleine marterachtigen

Bunzing

Tijdens het onderzoek is er geen waarneming gedaan van kleine marterachtigen; bunzing, hermelijn en/of wezel. De onderzoeksopzet met cameravallen heeft 12 weken gestaan en daarbij zijn geen waarnemingen gedaan van kleine marterachtigen.

Er zijn tijdens het onderzoek geen woelmuizen waargenomen. Woelmuizen behoren tot de hoofdmaaltijd van hoofdmaaltijd van de wezel. Daarnaast zijn er ook geen ratten waargenomen en maar tweemaal één konijn waargenomen. Genoemde soorten behoren tot de hoofdmaaltijd van de hermelijn. Door de aanwezigheid van katten in het gebied en één waarneming van steenmarter wordt de aanwezigheid van kleine marterachtigen verkleint.

De aanwezigheid van kleine marterachtigen kan redelijkerwijs worden uitgesloten.

Overige marterachtigen

Steenmarter

Tijdens het onderzoek is een waarneming gedaan van een steenmarter. Op de Struikrover® is éénmalig, op 12 januari 2024 een waarneming gedaan van een steenmarter. De steenmarter rook het lokmiddel en vervolgde zijn/haar weg. Er is geen verblijfplaats of gedrag dat duidt op de aanwezigheid van een verblijfplaats dichtbij waargenomen.

Op basis van de in pandige inspectie, uitgevoerd door VebegoGroen, d.d. 13 december 2023 (VebegoGroen, december 2023) is een verblijfplaats van de steenmarter binnen het plangebied uitgesloten. Het plangebied maakt mogelijk onderdeel uit van zijn/haar leefgebied.

Das

Tijdens het onderzoek is er geen waarneming gedaan van de das. Het onderzoek richtte zich ook niet op genoemde soort.

Overige grondgebonden zoogdieren

Bosmuis

Tijdens het onderzoek zijn er meerdere waarnemingen gedaan van bosmuis. Genoemde soort is zowel in de Mostela-kast als bij de Struikrover® waargenomen. Van genoemde soort zijn de meeste waarnemingen gedaan en foto's gemaakt binnen het onderzoek.

Bruine rat

Tijdens het onderzoek zijn er een aantal waarnemingen gedaan van bruine rat. Genoemde soort is vier keer bij de Struikrover® waargenomen.

Huiskat

Tijdens het onderzoek zijn er een aantal waarnemingen gedaan van een huiskat. Genoemde soort is drie keer bij de Struikrover® waargenomen.

Konijn

Tijdens het onderzoek zijn er een aantal waarnemingen gedaan van een wild konijn. Genoemde soort is drie keer bij de struikrover® waargenomen.

Vos

Tijdens het onderzoek zijn er twee waarnemingen gedaan van vos. Genoemde soort is enkel bij de struikrover®, voor de woning, waargenomen.

Vogels

Tijdens het onderzoek zijn er diverse waarnemingen gedaan van zangvogels waaronder heggenmus, roodborst, merel, winterkoning en zwarte kraai. Genoemde soorten zijn enkel foeragerend nabij de struikrover® waargenomen.

Tabel 1 Resultaten waargenomen soorten en aantallen. In blauw de in provincie Noord-Brabant beschermde steenmarter.

Soort	Onderzoeksmateriaal	Periode	Aantal keer waargenomen
Grondgebonden zoogdieren			
Bosmuis	Mostela en Struikrover®	9 november 2023 – 2 februari 2024	67 (dagen)
Bruine rat	Struikrover®	12 november 2023 – 7 januari 2024	14 keer
Huiskat	Struikrover®	21 november 2023 26 november 2023 7 januari 2024	3 keer
Konijn	Struikrover®	31 december 2023, 2 januari 2024, 4 januari 2024	3 keer
Steenmarter	Struikrover®	12 januari 2024	1 keer
Vos	Struikrover®	18 november 2023 3 december 2023	2 keer
Vogels			
Zwarte kraai	Struikrover®	28 november 2023	1 keer
Merel	Struikrover®	4 januari 2024 - 20 januari 2024	4 keer
Roodborst	Struikrover®	12 december 2023	1 keer
Heggenmus	Struikrover®	26 december 2023 – 19 januari 2024	10 keer
Winterkoning	Struikrover®	21 december 2023 – 30 december 2023	3 keer

De foto-waarnemingen van genoemde soorten zijn te vinden bijlage 1 van dit document.

Conclusie

Ondanks dat het onderzoek volgens de geldende protocollen met de juiste onderzoeksinspanning is uitgevoerd heeft het geen waarnemingen van kleine marterachtigen opgeleverd. Op basis van het onderzoek kan worden aangenomen dat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van essentieel leefgebied van kleine marterachtigen en dat de ingreep daar dan ook geen effect op heeft.

De werkzaamheden kunnen doorgang vinden en een omgevingsvergunning in het kader van kleine marterachtigen hoeft niet te worden aangevraagd.

De waarneming van een steenmarter leidt niet tot andere inzichten ten opzichte van het onderzoek naar deze soort dat in 2023 heeft plaatsgevonden (Vebego Groen, december 2023). Wel dient te allen tijde de algemene zorgplicht (afd. 1.3 Ow) tijdens de sloopwerkzaamheden te worden nageleefd.

Bronnen

Bouwens, S., & Werkgroep kleine marterachtigen. (2017). *2017.32 Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming*. 's Hertogenbosch: Zoogdierenvereniging.

VebeGo Groen. (december 2023). *23.31417 Inpandig inspectie fauna Stokhasseltlaan 38, Tilburg*. De Moer.

VebeGo Groen. (mei 2023). *23.30669 Memo verkennend veldonderzoek Stokhasseltlaan 38 Tilburg*. De Moer.

VebeGo Groen. (oktober 2023). *23.30669 Nader onderzoek Wnb Stokhasseltlaan 38, Tilburg*. De Moer.

Bijlage 1 – Resultaten wildcamera en Mostela-kast

Figuur 5: Steenmarter waarneming Struikrover®

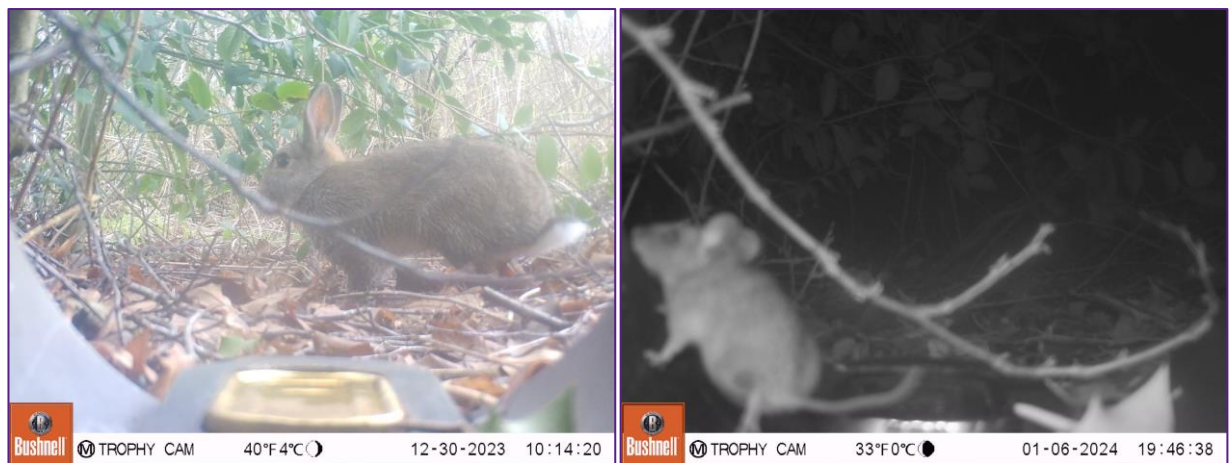
Figuur 6 & 7: Roodborst en Merel waarneming Struikrover®

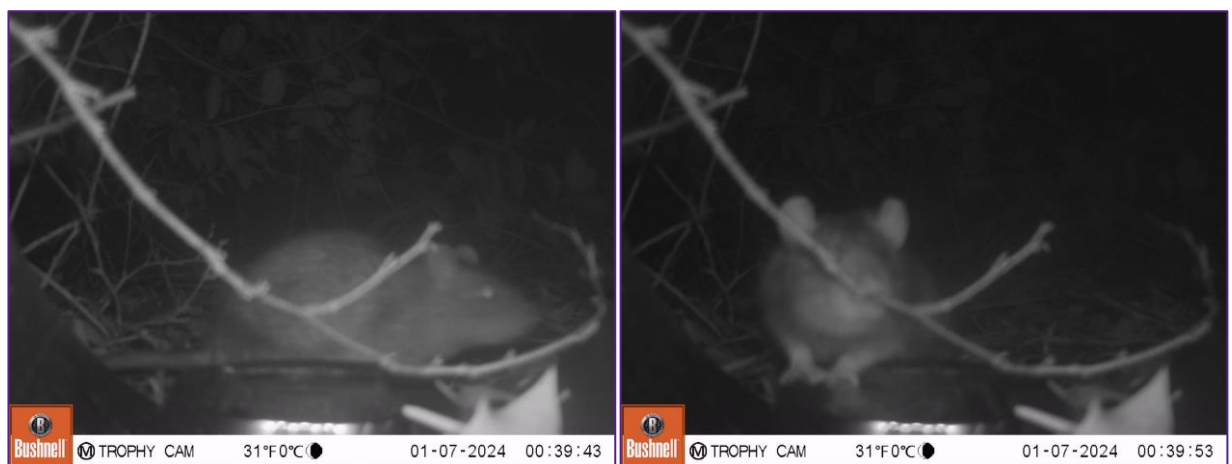
Figuur 8 & 9: Zwarte kraai en huiskat waarneming struikrover®

Figuur 10 & 11: Vos waarneming struikrover®, twee verschillende datums

Figuur 12 & 13: Konijn en bosmuis waarneming struikrover®

Figuur 14 & 15: Bruine rat waarneming struikrover®

Figuur 16 & 17: Bosmuis waarneming Mostela-kast

Figuur 18 & 19: Bosmuis waarneming Mostela-kast